RETSMØDERAPPORT
i sag C-28/91 *

I — Retlig baggrund

1. Til beskyttelse af produktionen i Fællesskabet indførtes der ved Rådets forordning (EØF) nr. 1431/82 af 18. maj 1982 om særforanstaltninger for ærter, bønner og hestebønner (EFT L 162, s. 28) en støtteordning for de af disse produkter, der er høstet i Fællesskabet, og som anvendes til fremstilling af foder samt til konsum.

2. For at forenkle anvendelsen af ordningen, udbetales støtten ikke direkte til producenterne. Artikel 3, stk. 3 og 4, i denne forordning lyder således:

»3. Støtten ydes kun til sådanne aftagere af de nævnte produkter beregnet til konsum eller foder, der

— opfylder de nødvendige betingelser for at være støtteberettigede, og som

— giver sikkerhed for, at producenten mindst får udbetalt minimumsprisen.

Denne minimumspris fastsættes ...

4. Støtten udbetales af den medlemsstat, på hvis område de nævnte produkter beregnet til konsum eller foder for- eller bearbejdes.«

3. I forordning nr. 1431/82 blev der indsat en artikel 2a ved Rådets forordning (EØF) nr. 1485/85 af 23. maj 1985 om ændring af forordning (EØF) nr. 1431/82 (EFT L 151, s. 7). Denne artikel hjemler månedlige forhøjelser i en periode, som skal fastlægges fra begyndelsen af den trejde måned i produktionsåret. Forhøjelserne fastsættes hvert år af Rådet.

4. Basisreglerne for nævnte særforanstaltninger findes i Rådets forordning (EØF) nr. 2036/82 af 19. juli 1982 om fastsættelse af almindelige regler vedrørende særforanstaltninger for ærter, bønner og hestebønner (EFT L 219, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1734/84 af 18. juni 1984 (EFT L 164, s. 3) og ved Rådets forordning (EØF) nr. 1832/85 af 27. juni 1985 (EFT L 173, s. 3). I forlængelse heraf udstedtes Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner (EFT L 342, s. 1).

5. I henhold til disse forordninger ydes støtten i følgende etaper:

* Processprog: tysk.

6. I henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2036/82, som ændret ved forordning nr. 1734/84, »indgiver«, i det tilfælde, at produkterne sælges af producenten, den første køber, som defineres i forordningens artikel 3, nr. 1, »leveringserklæringen til det organ, der udpeges af den medlemsstat, hvori produktet er høstet«.

7. Gennem denne erklæring, som indeholder de i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 3540/85 opstillede angivelser, bekræfter den første køber i henhold til artikel 3, nr. 2, i forordning nr. 2036/82, som ændret ved forordning nr. 1832/85:

»— De produktmængder, som producenten har leveret, og leveringsdatoen.

— De prisbetingelser, der er anført i kontrakten. Betingelserne skal navnlig, hvis leveringen har fundet sted i det tidsrum, hvor de månedlige forhøjelser anvendes, udvise en pris, som mindst er lig minimumsprisen ved produktionsårets begyndelse, forhøjet med et beløb svarende til summen af de månedlige forhøjelser, der skal anvendes i forhold til leveringsmåneden.«

8. Endvidere bestemmer artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 2036/82, som ændret ved forordning nr. 1832/85:

»Det af medlemsstaten udpegede organ kontrollerer erklæringen og udsteder derefter til første køber et bevis, hvori det bekræftes, at producenten for den af ham leverede mængde mindst har modtaget minimumsprisen, i givet fald justeret med de månedlige forhøjelser, som omhandlet i artikel 2a i forordning (EØF) nr 1431/82.«

De nærmere regler for kontrollen, som udføres af det af medlemsstaten bemyndigede organ, er opstillet i artikel 5 og 6 i forordning nr. 3540/85.

9. I henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 2036/82

»ydes støtten til fysiske eller juridiske personer, der anvender disse produkter, forudsat at

— de hos det organ, som er udpeget af den medlemsstat, på hvis område produktet er blevet anvendt, indgiver en ansøgning samt det i artikel 4, stk. 2, omhandlede bevis

— den i dette bevis omhandlede mængde, efter at være bragt under kontrol, faktisk anvendes i den virksomhed, hvori anvendelsen skal ske«.

10. I tilfælde af, at proceduren ikke er blevet gennemført korrekt, hjemler artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 følgende forholdsregler:

»Konstaterer en medlemsstat, at den har udstedt certifikater for køb til minimumsprisen for en mængde, der er større end den

berettigede mængde, tilbagekalder den certifikaterne for de mængder, der overstiger de berettigede mængder, eller, hvis disse er overdraget, anmoder første køber om at betale et beløb, der svarer til den største støtte på datoen for certifikatets udstedelse, multipliceret med den mængde, hvormed den berettigede mængde er overskredet.«

II — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger ved den nationale ret

11. Ifølge forelæggelseskendelsen købte Helmut Haneberg GmbH & Co. KG (herefter benævnt »Haneberg«) i 1986 ærter, hvorefter Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (herefter benævnt »BALM«) den 22. oktober og den 3. november for henholdsvis 40 329 kg og 27 441 kg ærter udstedte certifikater for køb til minimumsprisen og udbetalte støtten, efter at ærterne var blevet forarbejdet.

12. Af en revision, som BALM foretog hos Haneberg i november 1987, fremgik det, at der for de omtvistede mængder kun var blevet betalt basisminimumsprisen på 68,29 DM pr. 100 kg, men derimod ikke den månedlige forhøjelse på 0,43 DM pr. 100 kg.

13. BALM forlangte herefter under henvisning til artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 ved afgørelse af 18. april 1988, at Haneberg enten fremlagde minimumspriscertifikatet eller betalte et beløb på 25 570,37 DM.

14. Haneberg indbragte denne afgørelse for Verwaltungsgericht Frankfurt. Denne ret fandt, at afgørelsen af retstvisten afhænger af fortolkningen af artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning nr. 3540/85. Retten har derfor ved kendelse af 2. januar 1991 udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 (EFT L 342, s. 3) fortolkes således, at minimumspriscertifikatet også kan tilbagekaldes, når minimumsprisen ikke er blevet betalt?

2) Såfremt spørgsmål 1) besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om artikel 6, stk. 5, indeholder hjemmel til at tilbagekalde minimumspriscertifikatet, for så vidt angår hele den godkendte mængde, eller om der ved de mængder, der overstiger de berettigede mængder, kun skal forstås de mængder, der bliver tilovers, efter at minimumsprisen pr. 100 kg af den leverede vare er blevet fradraget den faktisk erlagte pris herfor.«

15. I kendelsens grunde diskuterer Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, hvorvidt artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 udgør en passende hjemmel for BALM's omtvistede afgørelse.

16. Baserer man sig udelukkende på bestemmelsens ordlyd, må det, ifølge den nationale

ret, formentlig antages, at bestemmelsen skal fortolkes således, at der kun er hjemmel til at tilbagekalde certifikater eller i givet fald forlange en betaling af et udligningsbeløb, når der foreligger en mængdedifference, dvs. når den angivne mængde ikke er til stede.

17. Ifølge den nationale ret må det, efter ordningen som helhed og på grundlag af en formålsfortolkning, dog forekomme mere sandsynligt, at artikel 6, stk. 5, finder anvendelse i alle tilfælde, hvor minimumspriscertifikatet er blevet udstedt med urette, hvilket ikke alene kan udspringe af en mængdedifference, men også af, at minimumsprisen ikke er blevet betalt. Ellers ville myndighederne ikke have mulighed for at gribe regulerende ind i tilfælde, hvor der til skade for producenten er blevet betalt en lavere pris end minimumsprisen.

18. Verwaltungsgericht anfører, at såfremt artikel 6, stk. 5, må antages at indeholde hjemmel som omhandlet, opstår endvidere det spørgsmål, hvorledes udtrykket »... tilbagekalder den certifikaterne for de mængder, der overstiger de berettigede mængder« skal forstås. Såfremt minimumsprisen ikke er blevet betalt, vil minimumspriscertifikatet kunne anses for udstedt med urette for så vidt angår den samlede mængde, således at der overhovedet ikke efter forordningen foreligger nogen berettiget mængde. Dette ville indebære en styrket og dermed mere effektiv sanktion til sikring af, at betalingspligten overholdes.

19. Efter Verwaltungsgericht's opfattelse vil den mængde, der overstiger den berettigede mængde, dog også kunne fastlægges således, at der beregningsmæssigt kun sker en indragelse af den mængde, der kan antages at være blevet betalt med minimumsprisen, og således at kun denne — i det foreliggende tilfælde ganske ubetydelige — restmængde skal anses for den mængde, der overstiger den berettigede mængde. Ved denne fremgangsmåde lægges der afgørende vægt på proportionalitetsprincippet.

III — Retsforhandlinger ved Domstolen

20. Forelæggelsesdommen er registreret på Domstolens Justitskontor den 28. januar 1991.

21. I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Haneberg ved advokat Festge, Hamburg, og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrich Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget.

22. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse samt at henvise sagen til Fjerde Afdeling i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2. Domstolen har dog anmodet Kommissionen om at besvare visse spørgsmål; Kommissionen har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.

IV — Skriftlige indlæg for Domstolen

Vedrørende det første spørgsmål

23. *Haneberg* har indledningsvis fremhævet:

a) Forhøjelsen udgjorde dengang 0,43 DM pr. 100 kg, dvs. 0,64% af den fastsatte minimumspris på 68,29 DM. Det beroede på en undskyldelig fejl hos Haneberg's bogholder, at denne forhøjelse ikke blev udbetalt til køberen.

b) Efter at Haneberg var blevet gjort opmærksom på sin fejl gennem den afgørelse, der nu er rejst indsigelse mod, anviste firmaet den forglemte forhøjelse til producenten.

c) Selv om Haneberg kun havde betalt 0,64% for lidt til producenten, tilbagekaldtes den samlede støtte, som var blevet ført videre til producenten i form af minimumsprisen.

24. Haneberg har anført, at sanktionerne i artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 efter bestemmelsens ordlyd kun finder anvendelse, når der er angivet en for stor mængde i minimumspriscertifikatet, og ikke i tilfælde af manglende overholdelse af minimumsprisen. Haneberg er af den opfattelse, at det første præjudicielle spørgsmål skal besvares benægtende.

25. Denne fortolkning, der udelukkende støttes på bestemmelsens ordlyd, er ifølge firmaet berettiget ud fra følgende overvejelser:

26. Tilbagekaldelsen af minimumspriscertifikatet eller, som i det foreliggende tilfælde, af *den samlede støtte*, er udtryk for en hård sanktion, som er ude af proportion med det ringe beløb, der ved en fejltagelse ikke blev betalt. Desuden går sanktionen videre end den sanktion, som artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 hjemler i tilfælde af en mængdedifference. En sådan anvendelse af den nævnte bestemmelse er — uafhængigt af den, af BALM pålagte, meget hårdere sanktion — heller ikke tilladt af den grund, at forordning nr. 3540/85 hjemler sanktioner i et konkret tilfælde af krænkelse af støtteordningen, uden at lade en mulighed stå åben for, at også andre krænkelser kan straffes.

27. At artikel 6, stk. 5, alene angår den manglende overholdelse af den i minimumspriscertifikatet nævnte *mængde*, fremgår også af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1561/90 af 7. juni 1990 om ændring af forordning (EØF) nr. 3540/85 om gennemførelsesbestemmelser til særforanstaltningerne for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner (EFT L 148, s. 9), der efter ændring af forordning nr. 2036/82 ved forordning nr. 1789/89 har indsat en artikel 4a i forordning nr. 3540/85. Efter Haneberg's opfattelse hjemler denne nyindsatte artikel 4a i tilfælde af en manglende eller ufuldstændig betaling en sanktion, der består i, at køberen skal betale producenten og ikke myndigheden et beløb, som er dobbelt så stort som forskellen mellem minimumsprisen og den faktisk

betalte pris. Den omstændighed, at lovgiver, efter at have afskaffet leveringserklæringen, har anset det for nødvendigt at indsætte artikel 4a, viser, at artikel 6, stk. 5, nu som før udelukkende angår den manglende overholdelse af mængden.

28. En regulering som den, der nu er indført med artikel 4a, var heller ikke påkrævet på det daværende tidspunkt. Producenten modtog en kopi af den i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2036/82 nævnte kontrakt, som han havde underskrevet. Det fremgik hermed klart og utvetydigt for ham, hvilket beløb han skulle have modtaget fra den første køber. Han kunne og skulle altså selv have påset, at minimumsprisen, i givet fald inklusive forhøjelserne, blev overholdt.

29. Haneberg har foreslået følgende besvarelse af det første spørgsmål:

»Artikel 6, stk. 5, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3540/85 af 5. december 1985 (EFT L 342, s. 1) skal ikke fortolkes således, at minimumspriscertifikatet også kan tilbagekaldes, når minimumsprisen ikke er blevet betalt.«

30. *Kommissionen* har anført, at det ikke kan udledes af de faktiske omstændigheder i forelæggelseskendelsen, om købekontrakten eller leveringserklæringen allerede indeholdt den utilstrækkelige købspris, om den forud for udstedelse af minimumspriscertifikatet påkrævede kontrol fandt sted, og om certifikatet blev indgivet, inden støtten blev ydet.

31. Kommissionen er ligesom Haneberg af den opfattelse, at det første spørgsmål skal besvares benægtende. Denne opfattelse støttes ligeledes på ordlyden i artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85.

32. I modsætning til Verwaltungsgericht anser Kommissionen det heller ikke for muligt at anvende den nævnte bestemmelse analogt, da der absolut er mulighed for at gribe ind i tilfælde af, at der er blevet betalt en lavere pris end minimumsprisen.

33. Den nuancerede retsvirkning, som den i hovedsagen omstridte bestemmelse hjemler, er passende, når det drejer sig om mængdedifferencer: Den første køber må enten levere minimumscertifikatet tilbage (således at det kan rettes, og der følgelig senere kan udbetales det rette støttebeløb) eller betale det beløb, der svarer til den støtte, som er blevet ydet for den overskydende mængde. På den måde opnås i sidste ende det sagligt korrekte resultat: Støtten ydes kun for den mængde, med hensyn til hvilken hovedformålet er blevet opnået, nemlig den mængde, som producenten har modtaget den fastsatte minimumspris (inklusive eventuelle forhøjelser) for.

34. De relevante hensyn former sig anderledes, når der er blevet betalt en lavere pris end minimumsprisen (eventuelt forhøjet med et månedligt tillæg). I dette tilfælde er mini-

mumspriscertifikatet i det hele udstedt med urette. Følgelig må støtten kræves tilbagebetalt.

35. I modsætning til den nationale rets opfattelse er tilbagesøgningen af en således uretmæssigt ydet støtte ikke udtryk for nogen sanktion (der i givet fald skulle måles efter proportionalitetskriteriet). Tilbagesøgningen udgør derimod — jf. Domstolens dom af 21. september 1983 (forenede sager 205/82-215/82, Deutsche Milchkontor, Sml. s. 2633) — en forpligtelse for medlemsstaterne, der følger af artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 729/70 af 21. april 1970 om finansiering af den fælles landbrugspolitik (EFT L 94, s. 13).

36. Kommissionen er af den opfattelse, at det første spørgsmål skal besvares således, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 ikke kan anvendes i det foreliggende tilfælde, og foreslår, at svaret eventuelt suppleres med punkt 2 og 3 i ovennævnte doms konklusion.

37. Kommissionen har foreslået følgende besvarelse af det første spørgsmål:

»Artikel 6, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 3540/85 finder ikke anvendelse, når alene forpligtelsen til at betale minimumsprisen ikke er blevet overholdt.«

Vedrørende det andet spørgsmål

38. *Haneberg* antager, at den nationale ret med sit andet spørgsmål ønsker et svar i tilfælde af, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 finder anvendelse analogt.

39. Haneberg anfører, at BALM har krævet hele det støttebeløb tilbagebetalt, som er blevet ydet til Haneberg. Artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 hjemler derimod udelukkende en sanktion, som er begrænset til at angå den mængde, der ikke er blevet aftaget. I overensstemmelse hermed hjemler den, ved ovennævnte forordning nr. 1561/90 indsatte, nye bestemmelse i artikel 4a ligeledes en begrænset sanktion, der består i betaling af et beløb, der er dobbelt så stort som forskellen mellem minimumsprisen og den faktisk erlagte pris.

40. Lovgiver har altså med henblik på at opnå det tilsigtede mål anset det for rimeligt og påkrævet, at der udelukkende indtræder en sanktion, som stemmer overens med det omfang, krænkelsen af de særlige støtteforanstaltninger for ærter, bønner, hestebønner og sødlupiner har. En sanktion, der, som i det foreliggende tilfælde, går ud over disse grundsætninger, ville dermed stride mod proportionalitetsprincippet.

41. En sådan sanktion ville derudover også stride mod princippet om ligebehandling, da den, som ved en fejltagelse ikke har betalt den fulde minimumspris, i henhold til de

daværende regler ikke måtte stilles dårligere end den, som undlader at aftage en del af den mængde, for hvilken han har modtaget støtte.

42. Den pris, som faktisk blev erlagt for de i leveringserklæringen og i minimumspriscertifikatet angivne mængder, skulle multipliceres med den leverede mængde. Den således udregnede sum skulle herefter divideres med den lovbestemte minimumspris, inklusive forhøjelse. Dermed ville man nå frem til den mængde, for hvilken der blev betalt den fastlagte minimumspris, inklusive forhøjelse. Forskellen mellem den herved beregnede mængde, som blev betalt med den fastsatte minimumspris, inklusive forhøjelse, og den faktisk aftagne mængde, ville så være den »manglende mængde« i henhold til artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85. Endelig skulle denne difference herefter multipliceres med det største støttebeløb og den herved udregnede sum betales af sagsøger.

43. Haneberg har foreslået følgende besvarelse af det andet spørgsmål:

»Artikel 6, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 3540/85 skal inden for rammerne af ovennævnte analoge anvendelse fortolkes således, at der ved den mængde, der overstiger den berettigede mængde, kun skal forstås den mængde, som bliver tilovers, efter at minimumsprisen pr. 100 kg af den leverede vare er blevet fradraget den faktisk erlagte pris herfor.«

44. *Kommissionen* har kun besvaret det andet spørgsmål subsidiært. Den anfører, at det samlede støttebeløb skal kræves tilbagebetalt, når grundlaget for støtteordningen for bælgfrugter ikke er blevet overholdt, dvs. når der ikke for den samlede mængde er blevet betalt minimumsprisen til producenten. Under henvisning til, at tilbagesøgningen ikke udgør en sanktion, som er underlagt proportionalitetsprincippet, gør Kommissionen gældende, at en nuanceret regulering (beregning af den mængde, der er »berettiget« gennem den fuldstændige minimumspris), som det af den nationale ret overvejede alternativ, ikke kan forenes med støtteordningen. Endelig henviser Kommissionen også til, at begge løsninger ikke er fri for at indebære en vis »fortolknings-akrobatik«, og at disse dermed endnu engang måtte tydeliggøre, at artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85, der blev udarbejdet med henblik på anvendelse ved en mængdedivergens, ikke er egnet til at finde anvendelse i tilfælde af en prisdivergens.

V — Svar på spørgsmål fra Domstolen

45. Kommissionen er blevet anmodet om at besvare følgende spørgsmål:

»1) Kommissionen henviser på s. 7 i sit indlæg til den 'nuancerede retsfølge' i artikel 6, stk. 5, hvorefter den første køber skal levere minimumspriscertifikatet tilbage til den nationale myndighed, således at certifikatet kan rettes, og der senere kan udbetales det rette støttebeløb.

Hvori består den 'nuancerede' retsfølge i artikel 6, stk. 5, og hvordan opnås den?

2) Hvordan anvendes artikel 6, stk. 5, i praksis?

a) således, at det tilbagekaldte certifikat erstattes af et nyt certifikatet, i hvilket den faktisk berettigede mængde nævnes,

eller

b) som i tilfælde af artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 3540/85?

3) Kommissionen gør gældende, at den i artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 hjemlede 'nuancerede' retsfølge ved divergenser, der vedrører den i certifikatet nævnte mængde over for den faktisk berettigede mængde, er passende. Angår afvigelsen derimod den til producenten betalte minimumspris, skulle retsfølgen i artikel 6, stk. 5, ikke være passende.

Hvilket kriterium retfærdiggør en hårdere retsfølge i det andet tilfælde?«

46. Til de to første spørgsmål har Kommissionen svaret, at udtrykket »nuanceret retsfølge« blot skal give en sammenfattende beskrivelse af det, der på s. 7 i indlægget fremstilles som konsekvensen af den faktiske anvendelse af artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85. I praksis sker følgende: Enten returnerer den første køber minimumsprisscertifikatet, som herefter rettes eller erstattes af et nyt certifikat, eller også må den første køber — i tilfælde af, at støtten allerede er blevet udbetalt og han derfor ikke længere kan levere certifikatet tilbage — betale eller tilbagebetale det beløb, som svarer til den støtte, der er blevet ydet for den ikke leverede delmængde. I begge tilfælde bliver støtten — og heri ligger den såkaldte »nuancering« — kun ydet for den faktisk leverede mængde.

47. En anvendelse af artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 3540/85 ville føre til samme resultat, hvad angår rettelsen af certifikatet. Men hvis certifikatet ikke længere kan forevises og dermed heller ikke mere kan rettes, følger betalingspligten alene af artikel 6, stk. 5, i forordningen. Sidstnævnte bestemmelse skal opfattes som lex specialis i forhold til artikel 8, stk. 2, i tilfælde af, at mængdeangivelsen er urigtig.

48. Artikel 8, stk. 2, angår ligesom artikel 6, stk. 5, en urigtig angivelse, forstået således, at det konkrete certifikat afviger fra virkeligheden: I virkeligheden blev der, ligesom i tilfælde af en urigtig mængdeangivelse, leveret en anden mængde end den, der er angivet i certifikatet. Anderledes er situationen ved en manglende overholdelse af minimumsprisen: Da minimumspriscertifikatet (formular i

bilag II til forordning nr. 3540/85) ikke nævner prisen i tal, kan prisangivelsens »rigtighed« (i henhold til artikel 8, stk. 2) ikke drages i tvivl. Heraf følger, at hverken artikel 8, stk. 2, eller artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 kan anvendes på det foreliggende tilfælde af manglende overholdelse af minimumsprisen.

49. Angående det tredje spørgsmål udtaler Kommissionen, at støtteordningen for bælgfrugter hviler på en overholdelse af minimumsprisen (inklusive de månedlige forhøjelser), da det ellers ikke ville være muligt at opnå målet med »særforanstaltningerne«, nemlig at producenterne sikres en rimelig indtægt (jf. femte betragtning til forordning nr. 1431/82; jf. også trejde betragtning til forordning nr. 1561/90, l.c.). Støtten udbetales ganske vist til den første forarbejder, men den skal indirekte komme producenten til gode. Dette opnås derved, at støtten kun ydes mod udlevering af minimumspriscertifikatet, af hvilket det fremgår, at producenten mindst har modtaget den (i givet fald forhøjede) minimumspris.

50. Såfremt man — i modstrid med Kommissionens opfattelse — vil anvende artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85 analogt i tilfælde af en prisdivergens og desuden vil udlede, at retsvirkningen skal være »nuanceret« på samme måde som i tilfælde af en mængdedivergens, lader man i vid udstrækning producenten — der i øvrigt i reglen i økonomiske henseende står svagest set i forhold til køber og forarbejder — være uden beskyttelse. En blot (fiktiv) omregning af den certificerede og jo også leverede mængde til den, af den fuldstændige minimumspris »berettigede«, mængde, ville kun bevirke, at støtten blev tilsvarende reduceret, eller at køberen efterbetalte prisforskellen til producenten. Dermed ville fristelsen til i hvert fald at forsøge at reducere minimumsprisen — også selv om der i den konkrete sag ikke skal opstilles en sådan formodning — være stor. For det er på ingen måde sikkert, at prisdivergensen altid vil blive opdaget.

51. Efter Kommissionens opfattelse ville en »nuanceret« retsvirkning, som den i artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 3540/85, altså ikke være tilstrækkelig til at opnå det tilsigtede mål. En analog anvendelse af denne bestemmelse kommer dermed, efter Kommissionens opfattelse, ikke i betragtning. Tilbage bliver altså kun den i Kommissionens skriftlige indlæg nærmere beskrevne mulighed for at gå ud fra, at der foreligger en helt og holdent uretmæssigt ydet støtte, som skal kræves tilbagebetalt i henhold til national ret. Der er ikke tale om nogen sanktion, og der opstår i de konkrete tilfælde ikke nødvendigvis altid en pligt til fuldstændig tilbagebetaling.

C. N. Kakouris

Refererende dommer